

PARAULES DE VIDA

El camí de la Creu, camí de misericòrdia

Amb la celebració del Diumenge de Rams comencem la Setmana Santa. La narració de la passió segons sant Lluç, que escoltem enguany en la Missa d'aquest diumenge que obri totes les celebracions, ens parla d'una mort plena de signes i gestos de misericòrdia. Per ajudar-vos a viure en actitud de pregària aquests dies sants, us convido a meditar dos moments de misericòrdia del Senyor en el camí de la Creu, que ens transmet aquest evangelista.

El primer és la trobada amb les dones de Jerusalem que ploren i es lamenten per Ell. Després d'haver estat condemnat, Jesús carrega la Creu i s'encamina decididament cap al Calvari. En el camí es troba amb unes dones que ploren per Ell. Ha estat condemnat i ningú li té compassió: ni els qui l'han condemnat, ni els soldats que el porten al suplici ni la multitud que assisteix a eixe espectacle. No hi ha pietat per a un condemnat a mort. Sols unes dones comprenen el seu sofriment. El veuen caminar cap a la Creu, saben que serà executat i eixe fet toca els seus cors. L'evangelista ens diu que es planyien i es compadien d'Ell. La reacció de Jesús al plany d'aquestes dones és consolar-les. El qui en eixe moment està més necessitat que ningú de pietat, de compassió i d'amor, és qui consola: «no ploreu per mi; ploreu per vosaltres i pels vostres fills» (Lc 23,28). Jesús, que és portat injustament al suplici, encara té paraules per animar, per consolar, per sembrar el bé en el cor del nostre món i d'aquelles persones que s'apiadaven d'Ell. Això és una obra de misericòrdia.

Un segon detall el trobem quan Jesús ja està clavat a la Creu. Tots aquells que assisteixen a l'espectacle el menyspreen i es burlen dient: «Ell que va salvar-ne d'altres, que se salvi a si mateix» (Lc 23, 35). L'han condemnat injustament a una mort de gran sofriment, a una tortura insuportable. I ja a la

Creu, sembla que l'odi del món encara no està satisfet. Al sofriment físic de la crucifixió s'afegeix el sofriment moral de la burla, de l'escarni, del menyspreu. Jesús no es pot defensar físicament, però ho fa d'una manera sorprenent: respon al mal amb bé, suportant les injúries i pregant per aquells que l'han condemnat; demanant al Pare el perdó per als seus perseguïdors «Pare, perdoneu-los». I dona una raó: «no saben el que fan» (Lc 23,34).

Aquesta resposta ens sorprèn perquè nosaltres, normalment, ens defensem del mal amb mal; de les injúries injuriant; de les condemnes condemnant. En canvi Jesús es defensa perdonant. Nosaltres cerquem motius per acusar-nos els uns als altres; Jesús, des de la Creu, cerca motius per excusar-nos, per perdonar-nos. Ell, que en el Sermó

de la Muntanya ens havia ensenyat a estimar i perdonar els enemics, en el moment de la Creu posa en pràctica eixe ensenyament. No podem imaginar un gest de misericòrdia més gran. Si la misericòrdia que hi ha en el cor del Pare és perdonar els pecadors, no hi ha misericòrdia més gran que perdonar els qui han condemnat el seu propi Fill. Jesús, des de la Creu ens revela la grandesa de l'amor de Déu, un amor que humanament no podríem haver imaginat.

Que la celebració d'aquesta Setmana Santa ens porte a tindre un cor com el de Jesucrist, més preocupat en consolar que en ser consolat i en perdonar que en ser perdonat.

† **Enrique Benavent Vidal**
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

UN MAR D'EMOCIONS

L'admiració, el motor del saber (I)

L'admiració és el motor del saber. Admirar-se no és mirar, tampoc observar atentament. És sorprendre's de com són les coses, és interrogar-se sense fer ús de les paraules. És sentir la ignorància en el propi pit, però, a la vegada, la temptació de vèncer-la per deixar de ser ignorant i comprendre alguna cosa. Escriu Søren Kierkegaard que l'admiració és l'inici de tota compren-

sió més pregona, és una passió ambigua que combina el temor i la felicitat.

Hi ha un batec d'esperança en l'admiració, però, a la vegada, el qui s'admira tasta un misteri que el transcendeix. El llenguatge de l'admiració és el silenci. El qui s'admira, calla i, mentre calla, espera captar alguna espurna de llum. L'admiració no és el resultat d'un defecte de la raó, és l'ex-

pressió de la seva insuficiència última. El rostre de l'admiració és nítid: la boca oberta i la mirada perduda; una mirada que no sap que cerca, però que no en té prou amb identificar els contorns de l'objecte. Vol saber més d'ell, vol entendre per què hi ha món i què hi pintem en aquest món.

Francesc Torralba
Doctor en Teologia

PALABRAS DE VIDA

El camino de la Cruz, camino de misericordia

Con la celebración del Domingo de Ramos iniciamos la Semana Santa. La narración de la pasión según san Lucas, que escuchamos en la Misa de este domingo que abre todas las celebraciones, nos habla de una muerte llena de signos y gestos de misericordia. Para ayudaros a vivir en actitud de oración estos días santos, os invito a meditar dos momentos de misericordia del Señor en el camino de la Cruz, que nos transmite este evangelista. El primero es el encuentro con las mujeres de Jerusalén que lloran y se lamentan por Él. Después de haber sido condenado, Jesús carga la Cruz y se encamina decididamente hacia el Calvario. En el camino se encuentra con unas mujeres que lloran por Él. Ha sido condenado y nadie le tiene compasión: ni los que le han condenado, ni los soldados que lo llevan al suplicio ni la multitud que asiste a ese espectáculo. No hay piedad para un condenado a muerte. Sólo unas mujeres comprenden su sufrimiento. Lo ven caminar hacia la Cruz, saben que será ejecutado y este hecho toca sus corazones. El evangelista nos dice que lloraban y se compadecían de Él. La reacción de Jesús ante el llanto de estas mujeres es consolarlas. Quien en ese momento está más necesitado que nadie de piedad, de compasión y de amor, es quien consuela: «no lloréis por mí; llorad por vosotras y por vuestros hijos» (Lc 23, 28). Jesús, que es llevado injustamente al suplicio, todavía tiene palabras para animar, para consolar, para sembrar el bien en el corazón de nuestro mundo y de aquellas personas que se apiadaban de Él. Esto es una obra de misericordia.

Un segundo detalle lo encontramos cuando Jesús ya está clavado en la Cruz. Todos los que asisten al espectáculo lo desprecian y se burlan diciendo: «a otros ha salvado; que se salve a sí mismo» (Lc 23,35). Lo han condenado injustamente a una muerte de gran sufrimiento, a una tortura insoportable. Y ya en la Cruz, parece que el odio del mundo aún no está satisfecho. Al sufrimiento físico de la crucifixión se añade el sufrimiento moral de la burla, del ensañamiento, del desprecio. Jesús no se puede defender físicamente, pero lo hace de una manera sorprendente: responde al mal con bien, soportando las injurias y orando por quienes lo han condenado; pidiendo al Padre el perdón para sus perseguidores «Padre, perdónalos». Y da una razón: «no saben lo que hacen» (Lc 23,34).

Esta respuesta nos sorprende porque nosotros, normalmente, nos defendemos del mal con mal; de las injurias injuriando; de las condenas condenando. En cambio Jesús se defiende perdonando. Nosotros buscamos motivos para acusarnos los unos a los otros; Jesús, desde la Cruz, busca motivos para excusarnos, para perdonarnos. Él, que en el Sermón de la Montaña nos había enseñado a amar y perdonar a los enemigos, en el momento de la Cruz pone en práctica esa enseñanza. No podemos imaginar un gesto de misericordia más grande. Si la misericordia que hay en el corazón del Padre es perdonar a los pecadores, no hay misericordia más grande que perdonar a quienes han condenado a su propio Hijo. Jesús, desde la Cruz nos revela la grandeza del amor de Dios, un amor que humanamente no podríamos haber imaginado.

Que la celebración de esta Semana Santa nos lleve a tener un corazón como el de Jesucristo, más preocupado en consolar que en ser consolado y en perdonar que en ser perdonado.

† **Enrique Benavent Vidal**
Obispo de Tortosa

Acto de reconocimiento a los que han colaborado en la financiación de la restauración de la iglesia de Cinctorres

En una mañana soleada pero fría en la comarca dels Ports, el viernes 8 de febrero la iglesia de San Pedro Apóstol de Cinctorres congregó en un reconocimiento público sencillo pero entrañable a las instituciones que con su colaboración han contribuido a la financiación de las obras de restauración llevadas a cabo en la iglesia. Estaban presentes D. Enrique Benavent, obispo de la diócesis; D. Javier Moliner, presidente de la Diputación de Castellón; D.ª Carmen Amorga, directora general de Cultura y Patrimonio de la Generalitat Valenciana; y D. Antonio Ripollés, alcalde de Cinctorres; así como otras autoridades y personas de Cinctorres.

En los parlamentos se hizo hincapié en dos conceptos. En primer lugar, la alegría que supone la obra terminada fruto de la sensibilidad

y la colaboración entre instituciones. Fruto, en una palabra, de la unión. La iglesia, además de acoger a la comunidad cristiana, es la casa común de todos los cincitorranos y, sin duda, su edificio más emblemático.

En segundo lugar, el agradecimiento. A las instituciones, a los profesionales que han participa-

do en las distintas tareas de la restauración y a cuantas personas con su aportación contribuyen a la financiación de las obras.

El acto concluyó compartiendo algunos productos típicos de la tierra en animada conversación y con la satisfacción del trabajo bien hecho.

El Consell parroquial

El Misterio del Padre Pío

Més de 150 persones vam veure al Seminari de Tortosa l'última pel·lícula que s'ha fet sobre el Pare Pio de Pietrelcina. El director de la pel·lícula, José María Zavala, fa un repàs de la vida del sant ressaltant els dons que Déu li va donar i les dificultats que va haver de patir. També apareixen molts testimonis de persones que el van conèixer i de persones que avui dia segueixen rebent gràcies de Déu per la intercessió del Pare Pio.

Si Déu vol, per Pasqua organitzarem un recés els grups de pre-

gària del Pare Pio, durant el qual intentarem que ens acompanyi José María Zavala. Recordem que a Tortosa el grup de pregària del Pare Pio es reuneix tots els darrers dissabtes de cada mes a les 17 h al col·legi de les Teresianes.

En finalitzar la projecció de la pel·lícula vam pregar pel nostre Seminari i vam compartir el que havíem vist. A tots ens va fer bé el testimoni de vida d'aquest gran Sant, el Pare Pio de Pietrelcina.

Mn. Javier Vilanova

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

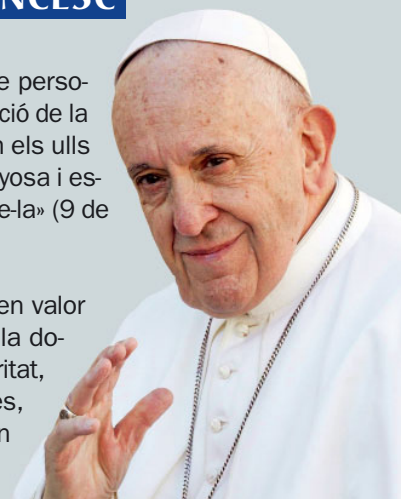

@Pontifex: «Les Benaurances són un mapa de vida: conviden a tenir net el cor, a practicar la mansuetud i la justícia, a ser misericordiosos amb tothom, a viure l'afflicció units a Déu» (5 de febrer).

@Pontifex: «Tots necessitem ser guarits i tots podem guarir els altres si som humils i mansos: amb una bona paraula, amb paciència o amb una mirada» (7 de febrer).

@Pontifex: «El tràfic de persones és una terrible violació de la dignitat humana. Obrim els ulls a aquesta xacra vergonyosa i esforcem-nos en combatre-la» (9 de febrer).

@Pontifex: «La vida pren valor quan la donem, quan la donem en l'amor, en la veritat, quan la donem als altres, en la vida quotidiana, en la família» (9 de febrer).

El Bisbat de Tortosa i l'Ajuntament de Canet lo Roig signen el conveni de cessió de l'ermita del Calvari

El Bisbat de Tortosa i l'Ajuntament de Canet lo Roig van signar, el passat mes de febrer, el conveni de cessió de l'ermita del Calvari d'aquesta localitat del Baix Maestrat. L'ermita està situada al sud-est de la població, damunt un monticle al costat de la carretera de la Jana. És una construcció de finals del segle XVIII que va deixar de ser emprada per al culte fa més d'un segle. La manca d'ús i el pas del temps han anat degradant l'edifici, que en l'actualitat es troba en estat ruïnós, amb part d'una paret i de la cúpula central enfonsades.

Ara, l'Ajuntament de Canet lo Roig rep aquest emblemàtic element patrimonial en cessió d'ús per als propers 50 anys. Durant aquest temps,

el Consistori podrà disposar de l'ermita per fer-hi les obres d'arranjament pertinents i emprar l'espai per a realitzar-hi activitats culturals i socials.

El Bisbat de Tortosa es felicita per l'acord que s'ha assolit amb l'Ajuntament de Canet lo Roig. Aquest ha estat un acord que dona resposta positiva a una antiga aspiració del municipi: poder restaurar per a la població una capella emblemàtica des d'on es pot admirar una bonica panoràmica del municipi. Aquesta construcció, a més, té la qualificació de Bé de Rellevància Local amb la categoria de Monument d'Interès Local per la Disposició Addicional Quinta de la Llei del Patrimoni Cultural Valencià.

L'acord també arriba pocs dies després que s'hagi fet la benedicció de les obres d'arranjament de la part superior del campanar i de les tres cornises de l'església de Sant Miquel Arcàngel de Canet lo Roig. Les obres, que no

més en el cas del campanar han suposat una inversió de prop de 90.000 euros, han estat finançades pel Bisbat de Tortosa, la Diputació de Castelló, la Generalitat Valenciana i la mateixa parròquia de Sant Miquel Arcàngel.

L'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes celebrà la festa diocesana el diumenge 17 de febrer. Ens vam aplegar a la Catedral de Tortosa unes dues-centes persones per celebrar l'Eucaristia, presidida pel Sr. Vicari general, Il·lm. José Luis Arín, i concelebrada pel rector de la parròquia del Sant Crist de la Catedral, Mn. Josep M. Membrado, i Mn. Jordi Centelles, consiliari de l'Hospitalitat. Participà en la celebració el diaca permanent, Mn. Josep M. Folch, i un seminarista.

El Sr. Francisco Gisbert, president de l'Hospitalitat, saludà els assistents i, amb unes paraules molt encoratjadores, s'adreçà als malalts i els digué: «El Senyor us estima i us porta al seu cor amb el sofriment que teniu. És fàcil que de vegades us feu la pregunta: I per què a mi? i el Senyor us diu: pren la teua creu i segueix-me; els vostres camins no són els meus camins. Déu actua quan vol i no quan nosaltres voldríem». En l'homilia, el

L'Hospitalitat de Lourdes celebra la festa diocesana

Sr. Vicari afirmà que «creure és posar la nostra confiança en el Senyor». I continuà dient que «a la llum d'aquesta veritat veiem com és negatiu fiar-se dels altres i no fiar-nos del Senyor. El missatge d'avui és ben clar: no podem mai la confiança. Quan ens presentarem a l'examen definitiu, Jesús ens dirà: Estava malalt... Què vas fer? Sabem les preguntes que el Senyor ens farà, per tant diposem en Ell tota la confiança». Posteriorment, dos joves van fer les pregàries, on es va tenir un record per totes les persones que altres anys ens acompanyaven i aquest darrer han estat cridades a la Casa del Pare.

Després de besar la medalla de la Mare de Déu de Lourdes, unes cent vint-i-cinc persones vam compartir un dinar de germanor. Després de dinar es va fer una rifa i actuà la Tuna Folk. Va resultar una festa molt reeixida i amb el goig d'haver compartit una jornada molt bonica.

Maria Joana Querol

AGENDA

- **Dimarts 16**, Tortosa, Catedral, a les 11.30 h, Missa Crismal.
- **Dijous 18**, Tortosa, Catedral, a les 20 h, celebració del Sant Sopar.
- **Divendres 19**, Tortosa, Catedral, a les 12 h, Oficis de Divendres Sant. / Tortosa, a les 20 h, Processó del Sant Enterrament.
- **Dissabte 20**, Tortosa, Catedral, a les 10.30 h, Ofici Capitular. / Catedral, Tortosa, a les 21.30 h, Vetlla Pasqual.
- **Diumenge 21**, Tortosa, Catedral, a les 12 h, Missa de Pasqua de Resurrecció.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

- 15. ■ Dilluns Sant** (lit. hores: 2a setm.) [Is 42,1-7 / Sl 26 / Jo 12,1-11]. Sant Telm (denominació amb què és conegut popularment el beat Pedro González), rel. dominicà de Galícia; sant Crescent, mr.; santes Basilissa i Anastàsia, mrs. a Roma; sant Damià.
- 16. ■ Dimarts Sant** [Is 49,1-6 / Sl 70 / Jo 13,21-33.36-38]. Sant Toribi de Lièbana, bisbe; santa Engràcia, vg. i companys mrs. a Saragossa; sant Benet Josep Labre, captaire.
- 17. ■ Dimecres Sant** [Is 50,4-9a / Sl 68 / Mt 26,14-25]. Sants Elies, Pau i Isidor, monjos i mrs. a Còrdova; sant Anicet, papa (siríac, 155-166) i mr.;

sant Robert, abat; beat Baptista Spagnoli, rel. carmelità.

18. □ Dijous Sant [Missa de la Cena del Senyor: Ex 12,1-8.11-14 / Sl 115 / 1Co 11,23-26 / Jo 13,1-15]. Sant Eleuteri, bisbe, i la seva mare Antia, mrs.; sant Andreu Hibernon, rel. franciscà, d'Alcantarilla; beata Maria de l'Encarnació, rel. carmelitana.

19. ■ Divendres Sant [Celebració de la Passió del Senyor: Is 52,13-53,12 / Sl 30 / He 4,14-16;5,7-9 / Jo 18,1-19,42]. Sant Lleó IX, papa (alsacià, 1049-1054); sant Vicenç de Cotlliure, mr.; beats Isnardo de Chiampo, prev. i Sibilliana Biscossi, vg.

20. ■ Dissabte Sant. Santa Agnès de Montepulciano, vg. dominicana; santa Oda, vg.

21. □ Diumenge vinent, Pasqua de Resurrecció del Senyor (lit. hores: pròpia) [Vetlla: després dels textos de la Llei i dels Profetes, Rm 6,3-11 / Sl 117 / Lc 24,1-12. Missa del dia: Fets 10,34a.37-43 / Sl 117 / Col 3,1-4 (o bé: 1Co 5,6b-8) / Jo 20,1-9 (o bé: Lc 24,1-2); o bé a la Missa vespertina: Lc 24,13-35]. Sant Anselm (1033-1109), abat de Bec, bisbe de Canterbury i doctor de l'Església, nat a Aosta; sant Silví, mr.; sant Conrad de Parzham, rel. caputxí.

Diumente de Rams (C)

COMENTARI

La creu porta a la vida plena

Comencem ja la Setmana Santa. Abans de la processó d'entrada aclamem a Jesús: *Tota la multitud dels seus addicts, deien: Beneït sigui el rei, el qui ve en nom del Senyor. Pau al cel i glòria allà dalt.* Sembla la proclamació d'un rei. Però Jesús no entra com un rei. Ho fa *muntat en un pollí*, no amb un cavall victoriós. Sap que no va a Jerusalem per ser coronat com a senyor o rei sinó a la passió i a la mort. Per això a l'Eucaristia ja ressonen paraules de sofriment. Som a la setmana de passió. *Jo no m'he resistit ni m'he fet enrere, he parat l'esquena als qui m'assotaven i les galtes als qui m'arrancaven la barba, no he amagat la cara davant d'ofenses i escopinades.* És com una descripció de la Passió. Però Jesús no es tira enrere, sap que no està sol: *El Senyor Déu m'ajuda: per això no em dono per vençut; per això sé que no quedaré avergonyit.*

La segona lectura descriu meravellosament el camí de creu que porta tanmateix a la plena glorificació de Jesús. *S'abaixà i es feu obedient fins a acceptar la mort i una mort de creu. Per això Déu l'ha exalçat i li hi ha concedit aquell nom que està per damunt de tot altre nom perquè tothom al cel, a la terra i sota la terra tothom reconegui que Jesús és Senyor, a glòria de Déu Pare.* És la Setmana Santa: passió, mort i resurrecció de Jesús. La passió és el camí per a la resurrecció, de la vida.

A l'evangeli Lluc podem subratllar l'amor de Crist envers tothom: *El Senyor es girà i mirà a Pere... Així que va ser fora va plorar amargament.* O l'atenció a les dones de Jerusalem: *No ploreu per mi, ploreu per vosaltres; o bé les paraules de perdó: Pare, perdoneu-los que no saben el que fan; o el que diu al bon lladre: T'ho dic amb tota veritat, avui seràs amb mi al paradís.* Jesús confia totalment en el Pare fins i tot en aquells moments: *Pare confio el meu alè a les vostres mans.* El camí de Jesús passa per la mort però per arribar a la vida plena. Això és Setmana Santa: camí de creu per arribar a la resurrecció.

Mn. Jaume Pedrós

► Lectura del llibre d'Isaïes (Is 50,4-7)

El Senyor Déu m'ha donat una llengua de mestre perquè, amb la paraula, sàpiga sostenir els cansats. Un matí i un altre em desvetlla l'orella perquè escolti com un deixeble. El Senyor Déu m'ha parlat a cau d'orella i jo no m'he resistit ni m'he fet enrere: he parat l'esquena als qui m'assotaven i les galtes als qui m'arrancaven la barba; no he amagat la cara davant d'ofenses i escopinades. El Senyor Déu m'ajuda: per això no em dono per vençut; per això paro com una roca la cara i sé que no quedaré avergonyit.

► Salm responsorial (21)

R. *Déu meu, Déu meu, ¿per què m'heu abandonat?*

► Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis (Fl 2,6-11)

Jesucrist, que era de condició divina, no es volgué guardar gelosament la seva igualtat amb Déu, sinó que es va fer no-res, fins a prendre la condició d'esclau. Havent-se fet semblant als homes i començant de captar-se com un home qualsevol, s'abaixà i es feu obedient fins a acceptar la mort, i una mort de creu. Per això Déu l'ha exalçat i li ha concedit aquell nom que està per damunt de tot altre nom, perquè tothom, al cel, a la terra i sota la terra, doblegui el genoll al nom de Jesús, i tots els llavis reconeguin que Jesucrist és Senyor, a glòria de Déu Pare.

► Passió de nostre Senyor Jesucrist segons sant Lluc (Lc 22,14-23,56) (Fragment final)

Quan arribaren a l'indret anomenat Gòlgota, el crucificaren juntament amb els criminals, un a la dreta i un altre a l'esquerra. Jesús deia: † «Pare, perdoneu-los, que no saben el que fan». Es repartiren els seus vestits i se'ls jugaren als daus. La gent s'ho estava mirant. Les autoritats deien, rient-se'n: «Ell, que en salvava d'altres, que se salví ell mateix, si és el Messies de Déu, l'Elegit». Els soldats també se'n burlaven: tot oferint-li vinagre, li deien: «Si ets el rei dels jueus, salva't tu mateix». Sobre d'ell hi havia un rètol que deia: «El rei dels jueus». Un dels criminals penjats a la creu, també li deia insultant-lo: «¿No ets el Messies? Salva't a tu mateix i a nosaltres». Però l'altre, renyant-lo, li respongué: «¿Tu que estàs sofrint la mateixa pena, tampoc no tens temor de Déu? I nosaltres ens ho mereixíem, perquè estem sofrint el càstig que ens correspon pel que hem fet, però aquest no ha fet res de mal». I deia: «Jesús, recordeu-vos de mi, quan arribeu al vostre Regne». Jesús li respongué: † «T'ho dic amb tota veritat: Avui seràs amb mi al paradís». Ja era cap al migdia quan s'estengué per tota la terra una foscor fins a mitja tarda: el sol s'havia eclipsat. La cortina que tancava el santuari, s'esquinçà per la meitat, i Jesús cridà amb tota la força: † «Pare, confio el meu alè a les vostres mans». I havent dit això, expirà.

(Aquí tothom s'agenolla, i fa una pausa)

El centurió, després de veure el que havia passat, en donava glòria a Déu i deia: «És veritat: aquest home era innocent».

I tota la gent que era present en aquell espectacle, després de contemplar tot el que havia passat se'n tornava donant-se cops al pit. Tots els seus coneguts i les dones que l'havien seguit des de Galilea es mantien a distància mirant-s'ho.

► Lectura del libro de Isaías (Is 50,4-7)

El Señor Dios me ha dado una lengua de discípulo; para saber decir al abatido una palabra de aliento. Cada mañana me espabila el oído, para que escuche como los discípulos. El Señor Dios me abrió el oído; yo no resistí ni me eché atrás. Ofrecí la espalda a los que me golpeaban, las mejillas a los que me sabían mi barba; no escondí el rostro ante ultrajes y salivazos. El Señor Dios me ayuda, por eso no sentí los ultrajes; por eso endurecí el rostro como pederual, sabiendo que no quedaría defraudado.

► Salmo responsorial (21)

R. *Dios mío, Dios mío, ¿por qué me has abandonado?*

► Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Filipenses (Fl 2,6-11)

Cristo Jesús, siendo de condición divina, no retuvo ávidamente el ser igual a Dios; al contrario, se despojó de sí mismo tomando la condición de esclavo, hecho semejante a los hombres. Y así, reconocido como hombre por su presencia, se humilló a sí mismo, hecho obediente hasta la muerte, y una muerte de cruz. Por eso Dios lo exaltó sobre todo y le concedió el Nombre-sobre-todo-nombre; de modo que al nombre de Jesús toda rodilla se doble en el cielo, en la tierra, en el abismo, y toda lengua proclame: Jesucristo es Señor, para gloria de Dios Padre.

► Pasión de nuestro Señor Jesucristo según san Lucas (Lc 22,14-23,56) (Fragmento final)

Y cuando llegaron al lugar llamado «La Calavera», lo crucificaron allí, a él y a los malhechores, uno a la derecha y otro a la izquierda. Jesús decía: † «Padre, perdónalos, porque no saben lo que hacen». Hicieron lotes con sus ropas y los echaron a suerte. El pueblo estaba mirando, pero los magistrados le hacían muecas diciendo: «A otros ha salvado; que se salve a sí mismo, si él es el Mesías de Dios, el Elegido». Se burlaban de él también los soldados, que se acercaban y le ofrecían vinagre, diciendo: «Si eres tú el rey de los judíos, sálvate a ti mismo». Había también por encima de él un letrero: «Este es el rey de los judíos». Uno de los malhechores crucificados lo insultaba diciendo: «¿No eres tú el Mesías? Sálvate a ti mismo y a nosotros». Pero el otro, respondiéndole e increpándolo, le decía: «¿Ni siquiera temas tú a Dios, estando en la misma condena? Nosotros, en verdad, lo estamos justamente, porque recibimos el justo pago de lo que hicimos; en cambio, este no ha hecho nada malo». Y decía: «Jesús, acuérdate de mí cuando llegues a tu reino». Jesús le dijo: † «En verdad te digo: hoy estarás conmigo en el paraíso». Era ya como la hora sexta, y vinieron las tinieblas sobre toda la tierra, hasta la hora nona, porque se oscureció el sol. El velo del templo se rasgó por medio. Y Jesús, clamando con voz potente, dijo: † «Padre, a tus manos encomiendo mi espíritu». Y, dicho esto, expiró.

(Aquí todos se arrodillan y se hace una pausa)

El centurión, al ver lo ocurrido, daba gloria a Dios diciendo: «Realmente, este hombre era justo». Toda la muchedumbre que había concurrido a este espectáculo, al ver las cosas que habían ocurrido, se volvía dándose golpes de pecho. Todos sus conocidos y las mujeres que lo habían seguido desde Galilea se mantenían a distancia, viendo todo esto.